

BLOGO ELGESIO SU VAIKU PASEKMĖS

Blogo elgesio su vaiku sąvoka

Dažnai žmonės skirtingai vertina tai, kas yra blogas elgesys su vaiku. Kas vienų žmonių vertinama kaip neleistinas elgesys su vaiku, kiti gali manyti, kad tai normalus vaiko auklėjimo būdas.

Specialistų nuomone blogas elgesys su vaiku - tai vaiko vystymosi poreikių ignoravimas bei elgesys, sukeliantis vaikui:

- kūno sužalojimą,
- moralinę ar psichologinę žalą ar tokios žalos galimybę.

Blogo elgesio su vaiku terminas apima visas prievartos prieš vaiką ar nepriežiūros formas:

- fizinę prievartą,
- seksualinę prievartą,
- vaiko nepriežiūrą,
- moralinę prievartą ir tapimą smurto šeimoje liudininku.

Prievarta prieš vaiką ir vaiko nepriežiūra - tai kompleksinė ir daugelį aspektų apimanti problema, sukianti baisias pasekmes.

Nepriežiūra - tai nuolatinis ir rimtas nesirūpinimas vaiku ar nesugebėjimas apsaugoti vaiką nuo bet kokio pavojaus, tame tarpe šalčio ir badavimo, arba nesugebėjimas užtikrinti vaiko priežiūros, dėl ko pablogėja vaiko sveikata ir vystymasis.

Kaip teisingai elgtis?

Visada prisiminkite, kad bausmė, ypač fizinė, nemoko vaikų kaip elgtis ateityje. Ji netgi jų neskatina norėti geriau elgtis, ji daro juos piktais ir užsispyrusiais.

Vaikus mušti pavojinga, nes:

- Tai gali sukelti sužeidimus arba peraugti į elgesį, vadinamą smurtu prieš vaikus.
- Tai gali skatinti smurtišką elgesį ir teigiamą požiūrį į smurtą tiek vaikystėje, tiek tolimesniame gyvenime. Jėga panaudojama prieš jėgą.

- Vaikų mušimas yra jų pagrindinių žmogaus teisių pažeidimas ir jų žemesnio statuso patvirtinimas.
- Daugelyje šalių vaikai yra vieninteliai žmonės neapsaugoti nuo smurto.

Pasistenkite vaikams išugdyti tikėjimą tuo, kad Jūs iš tiesų esate patys svarbiausi žmonės jų gyvenime. Vaiko auklėjimas turi būti pagrįstas bendradarbiavimu, o ne vien paklusnumu.

Vaikai mokosi stebėdami, kalbėdami ir dalindamiesi su Jumis savo problemomis. Jie savo vertybes susiformuoja matydami, koks esate žmogus ne tik bendraudamas su jais, bet ir su kitais žmonėmis: elgiasi žiūrėdami į tai, ką darote o ne į tai, ką sakote. Vaikai galvoja, kad tėvai yra tobuli. Jei Jūs suklystate, nesigėdinkite tai pripažinti ir atsiprašykite taip, kaip norėtumėte, kad vaikas Jūsų atsiprašytų. Jei vaikas užduoda klausimą į kurį negalite atsakyti, padėkite jam surasti atsakymą.

Patariame:

- Stenkitės dažniau sakyti “taip”, “gerai padarei”, negu sakote “ne”, “baik”.
- Geriau apkabinkite ir pajuokaukite, o ne muškite ir rėkite.
- Net jei Jums nepatiko vaiko elgesys, niekada nesakykite, kad nepatinka vaikas.
- Nekreipkite dėmesio į mažas kvailystes, mažą akiplėšiškumą. Kuo daugiau suirzę šauksite, tuo mažiau vaikas klausys.
- “Taip” veikia geriau negu “ne” - apdovanojimas turi geresnį poveikį negu bausmė.
- Rodykite vaikui kuo daugiau meilės.
- Stenkitės kuo daugiau laiko praleisti su vaiku.
- Negailėkite vaikui gerų žodžių bei kitų paskatinimo priemonių už pastangas ar pasiekimus.
- Parodykite ir pasakykite, ką vaikas gali daryti, ne tik tai, ko negali.
- Paaškindite tikras priežastis - “todėl, kad aš taip sakau” - vaiko nieko neišmoko.

Jei Jūsų vaikas išdykęs

- Nemuškite vaiko iš pykčio.

- Aptarkite su vaiku taisykles ir po to reikalaukite, kad jų būtų laikomasi. Jūs taip pat turite laikytis savo taisyklių ir reikalavimų ir nekeiskite savo nuomonės kas akimirka.
- Jei Jūsų vaikas išdykauja, ar blogai elgiasi - leiskite jam pajusti tokio elgesio pasekmes, pvz.: “kadangi blogai elgiesi, negalėsi žiūrėti TV” ar pan.
- Užuoat mušę savo vaiką, išlikite ramus. Jei jaučiate kylantį pyktį, išeikite į kitą kambarį. To, ką galite padaryti apimti pykčio, vėliau gailėsitės.
- Jei vaikas nori atkreipti dėmesį netinkamu elgesiu, ignoruokite tokį elgesį - “aš nesikalbėsiu su tavimi tol, kol tu verksi” ir pan.
- Niekad nesakykite - “aš tavęs nemyliu, tu - blogas vaikas”. Visada sakykite - “aš tave labai myliu, bet tavo elgesys yra blogas, man nepatinka, kaip tu elgiesi”.

Kur kreiptis pagalbos?

Klaipėdos psichikos sveikatos centras

Taikos pr. 76,
Telef.: **34 09 44**

Mokyklų psichologinė pedagoginė tarnyba

Debreceno 41, Klaipėda, tel.: **34 22 53**

Pedagoginis psichologinis centras,

Smiltelės 22, Klaipėda, tel.: **36 58 60**

© Parengė

T.Ramanauskienė

Vaikų ir paauglių psichiatrė, Klaipėdos psichikos sveikatos centras